

FUTOUR

ROZDZIAŁ I: ZIELONA POLITYKA UE

WYTACZANIE DROGI DO ZRÓWNOWAŻONEJ PRZYSZŁOŚCI UE

2021-2-DE02-KA220-VET-000048785

WPROWADZENIE

- Wgląd w cele zielonej polityki UE.
- Nacisk na wpływ człowieka na środowisko.
- Podkreślenie kluczowe praktyki zrównoważonego rozwoju.
- Informacje dotyczące redukcji emisji, energii odnawialnej i różnorodności biologicznej.
- Przegląd ram prawnych i dyrektyw UE.
- Studia przypadków i ćwiczenia interaktywne.

SPIS TREŚCI

01

Wstęp

Wyzwania środowiskowe
Potrzeba działań UE

02

Zielona polityka UE, jej cele, elementy i
wpływ

03

Wpływ zielonej polityki i studia przypadków

04

Podsumowanie i ćwiczenia

Globalne wyzwania środowiskowe

Zmiany klimatu

- Wzrost temperatury spowodowany gazami cieplarnianymi.
- Coraz częstsze ekstremalne zjawiska pogodowe.
- Wpływ na ekosystemy, wodę, rolnictwo i zdrowie

Utrata różnorodności biologicznej

- Zwiększone tempo wymierania gatunków.
- Niszczenie siedlisk i degradacja gleby.
- Zakłócone ekosystemy i usługi.

Zanieczyszczenie

- Powietrze: emisje pochodzące z przemysłu, transportu i paliw kopalnych.
- Woda: zanieczyszczenia z odpadów przemysłowych i ścieków rolniczych.
- Gleba: zanieczyszczenia chemiczne wpływające na rolnictwo i ekosystemy

Konsekwencje wyzwań środowiskowych

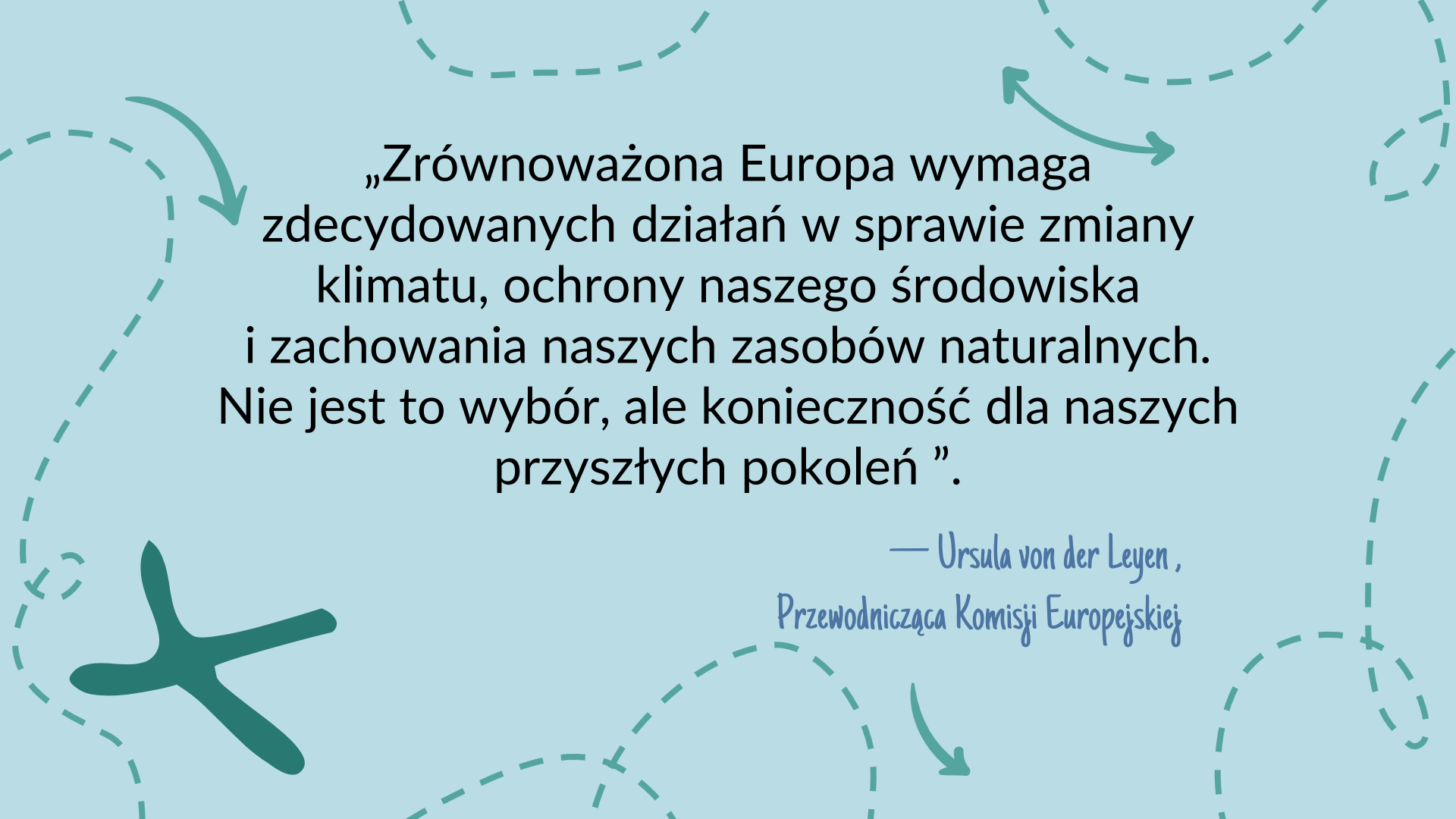

- Zagrożenie dla dobrobytu ludzi, źródeł utrzymania i przyszłych pokoleń
- Wzajemne powiązania: kwestie środowiskowe są ze sobą powiązane, przez co muszą być rozpatrywane kompleksowo
- Nieodwracalne konsekwencje: opóźnione działanie w kwestii ochrony środowiska może prowadzić do nieodwracalnych szkód w ekosystemach i utraty różnorodności biologicznej

Potrzeba zielonej polityki

- Zmiany klimatu i degradacja środowiska
- Bezpieczeństwo energetyczne i niezależność
- Zdrowie i dobro publiczne
- Możliwości gospodarcze
- zrównoważonego rozwoju (SDG)
- Międzynarodowe przywództwo

„Zrównoważona Europa wymaga zdecydowanych działań w sprawie zmiany klimatu, ochrony naszego środowiska i zachowania naszych zasobów naturalnych. Nie jest to wybór, ale konieczność dla naszych przyszłych pokoleń”.

— Ursula von der Leyen,
Przewodnicząca Komisji Europejskiej

Czym jest zielona polityka UE?

Zielona polityka UE: zestaw inicjatyw UE w zakresie zrównoważonego rozwoju.
Obejmuje sektory: energetyka, transport, rolnictwo, gospodarka odpadami.
Cel: przejście na gospodarkę niskoemisyjną i zasobooszczędną.

Źródło: Komisja Europejska

Kluczowe cele zielonej polityki UE

I. Osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku

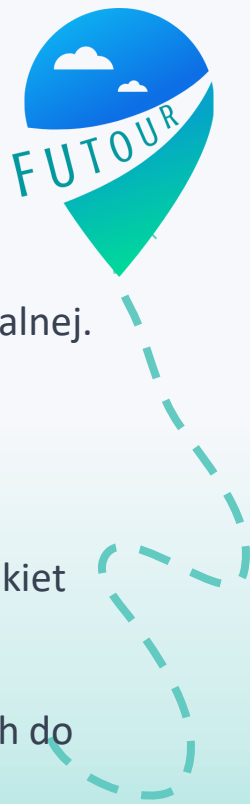
UE dąży do osiągnięcia zerowej emisji gazów cieplarnianych netto do 2050 r., zgodnie z celami Porozumienia Paryskiego .

Kluczowe strategie:

- Dekarbonizacja sektora energetycznego poprzez zwiększenie liczby odnawialnych źródeł energii, wycofywanie paliw kopalnych i poprawę efektywności energetycznej.
- Promowanie zrównoważonej i inteligentnej mobilności poprzez elektryzację transportu, inwestowanie w transport publiczny oraz zachęcanie do korzystania z roweru i chodzenia.
- Postęp w zrównoważonych praktykach w rolnictwie i leśnictwie, które redukują emisje i chronią różnorodność biologiczną .
- Wdrażanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w celu minimalizacji ilości odpadów, promowania recyklingu i ograniczenia zużycia zasobów.
- Zwiększanie odporności ekosystemów i siedlisk przyrodniczych w celu łagodzenia skutków klimatu i ochrony różnorodności biologicznej.

Transformacja

- **Źródła:** skupienie się na energii słonecznej, wiatrowej, wodnej, biomasy i geotermalnej.
- **Strategie:** Inwestuj w infrastrukturę, badania i rozwój, ofertę budżetową, zachęty i modernizację siatki.
- **Prawodawstwo:** Kluczowe polityki powinny włączać odnawialne źródła energii - Pakiet Czystej Energii.
- **Przykłady:** Niemcy dążące do osiągnięcia uzysku 80% energii ze źródeł odnawialnych do 2050 r.; Dania jako lider energii wiatrowej.

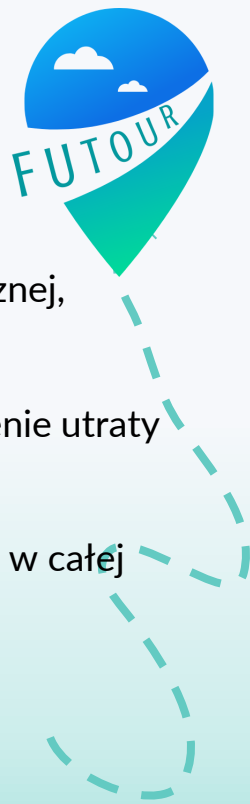

3. Gospodarka o zamkniętym obiegu

- **Koncepcja** : przejście od procesów „weź, wytwórz, wyrzuć” na zrównoważone procesy regeneracyjne.
- **Cele UE** : zrównoważenie zasobów, innowacje i wzrost gospodarczy poprzez redukcję odpadów.
- **Plan działania** : priorytetowo traktuje ekoprojektowanie, efektywne wykorzystanie zasobów i zrównoważone modele biznesowe.
- **Kluczowe narzędzia** : Rozszerzona odpowiedzialność producenta i ekologiczne zamówienia publiczne.
- **Przykłady** : holenderska inicjatywa „Europa 2050” i francuska ustawa o gospodarowaniu odpadami produktowymi.
- **Wpływ** : Ma na celu zrównoważoną przyszłość poprzez zmianę krajobrazu środowiskowego i gospodarczego Europy.

4. Różnorodność biologiczna i ochrona przyrody

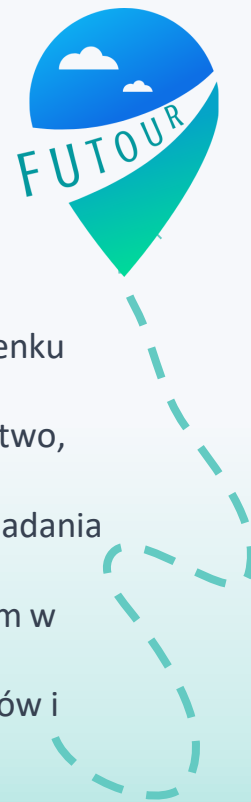

UE stara się chronić 6 przywracać ekosystemy, powstrzymać utratę różnorodności biologicznej, promować zrównoważone rolnictwo i leśnictwo

- Strategia UE na rzecz różnorodności biologicznej do roku 2030 – mająca na celu ograniczenie utraty różnorodności biologicznej i odbudowę ekosystemów
- Natura 2000 Sieć obszarów chronionych na świecie i ochrona cennych siedlisk i gatunków w całej Europie
- Ochrona siedlisk i gatunków (dyrektywa siedliskowa, dyrektywa ptasia)
- Odbudowa ekosystemu
- Ochrona morza
- UE wspierające projekty ochrony różnorodności biologicznej (program LIFE), zachęty finansowe dla rolników i właścicieli gruntów do stosowania praktyk przyjaznych różnorodności biologicznej

Zielony Ład UE i jego wpływ

Ład

- **Cel** : plan UE rozpoczęty w 2019 r. dotyczący Europy neutralnej pod względem emisji dwutlenku węgla do 2050 r., promujący ekologiczny wzrost gospodarczy.
- **Obszary tematyczne** : ukierunkowane na klimat, energię odnawialną, zrównoważone rolnictwo, ekologiczny transport, budynki przyjazne dla środowiska i redukcję odpadów.
- **Narzędzia** : ustanawia rygorystyczne przepisy, korzysta z pomocy finansowej, inwestuje w badania nad zielonymi technologiami i prowadzi publiczne kampanie edukacyjne.
- **Przykłady** : zmiana w zakresie energii odnawialnej w Niemczech, polityka przyjazna rowerom w Holandii i projekty fotowoltaiczne w Hiszpanii.
- **Wyzwania** : Zrównoważenie różnic gospodarczych w UE, transformacja tradycyjnych sektorów i zapewnienie wsparcia publicznego.

Kluczowe elementy Zielonego Ładu UE

- **Europejskie prawo o klimacie** : zakłada redukcję emisji o 55% do 2030 r.; wspierane przez ceny emisji dwutlenku węgla .
- **Strategia „od pola do stołu”** : oznakowanie ekologiczne i zachęty wspierające zrównoważone rolnictwo .
- **Inicjatywa Fala Renowacji** : Fundusze na poprawę efektywności energetycznej budynków .
- **Strategia zrównoważonej mobilności** : Nacisk na czyste technologie i infrastrukturę transportową.

Wpływ na sektor energetyczny

- **Odnawialne Energia Dyrektywa** : Cele 32% odnawialne energia do 2030 r., wykorzystując podatek zachęty i wsparcie badawczo-rozwojowe .
- **Pakiet dotyczący czystej energii** : przyspiesza odnawialne źródła energii , impulsy skuteczność i daje siłę energia konsumenci .
- **Mechanizm sprawiedliwej transformacji** : wspiera wykorzystanie paliw kopalnych regionów w procesie przechodzenia na czystsza energię .
- **Cechy** : Dekarbonizacja , ekspandowana odnawialne źródła energii , energia wydajność , siatka modernizacja , paliwa kopalne wycofywanie , przyjęcie pojazdów elektrycznych , ekologia finanse .
- **Wyzwania** : Ekonomiczne zmiany , siatka stabilność , infrastruktura EV .
- **Rozwiązania** : Fundusze Just Transition , grid technologia postępy , rządowe zachęty do pojazdów elektrycznych .

Wpływ na sektor transportu

- **Zrównoważona mobilność** : przyjęcie pojazdów elektrycznych, zielona infrastruktura, paliwa alternatywne . *Przykład* : sukces pojazdów elektrycznych w Norwegii .
- **Dyrektywa w sprawie infrastruktury** : nakłada obowiązek punktów ładowania i tankowania . *Przykład* : niemiecka sieć ładowania .
- **Strategia inteligentnej mobilności** : Czystsze paliwa, transport publiczny, cyfryzacja . *Przykład* : paryski program Velib .
- **Rozszerzenie ładowania** : Więcej ładowania pojazdów elektrycznych w okresie przejściowym . *Przykład* : sieć w Holandii .
- **Redukcja emisji** : czystsze powietrze, lepsze zdrowie . *Przykład* : opłata za zator w Londynie .
- **Korzyści** : Środowisko, gospodarka, zdrowie .
- **Wyzwania** : Ładowanie, adopcja, przemysł . *Rozwiązania* : Finansowanie, kampanie, przekwalifikowanie .

Wpływ na sektor rolno-spożywczy

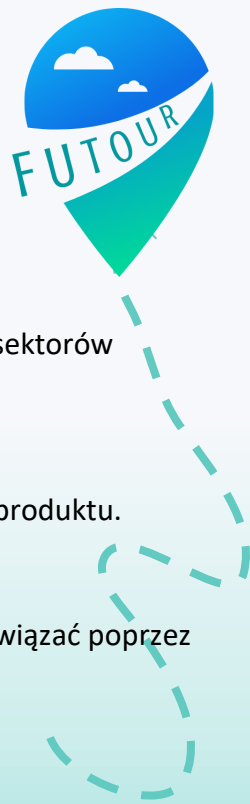
- **Strategia „od pola do stołu”** : ograniczenie zużycia środków chemicznych, wspieranie rolnictwa ekologicznego i zrównoważona konsumpcja żywności .
- **Wspólna Polityka Rolna (WPR)** : Pomoc finansowa promująca ekoprogramy i innowacyjne rolnictwo .
- **Mniejsze marnowanie żywności** : usprawnione etykietowanie, inicjatywy dotyczące darowizn niesprzedanej żywności i działania związane z recyklingiem .
- **Wsparcie zrównoważonej produkcji** : Zachęty dla rolnictwa przyjaznego środowisku, lokalnej produkcji żywności i krótkich łańcuchów dostaw .
- **Nacisk na różnorodność biologiczną** : Skupienie się na ochronie gatunków rodzimych poprzez agroekologię .

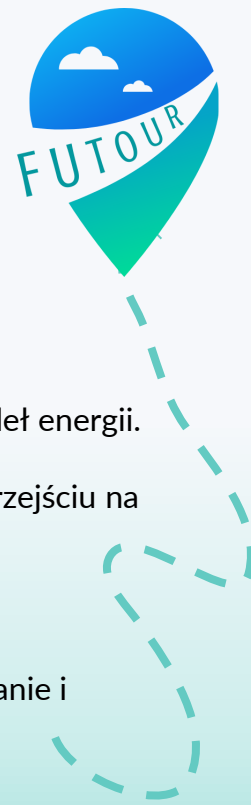
Komisja Europejska

Wpływ na gospodarkę

- **Plan działania dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym** – przekształca odpady w zasoby, jest skierowany do sektorów takich jak tworzywa sztuczne.
- **Hierarchia odpadów** – nadaje priorytet praktykom, od zapobiegania po utylizację
- **Rozszerzona odpowiedzialność producenta (EPR)** – pociąga producentów do odpowiedzialności za koniec życia produktu.
- **Nacisk na regulacje** – dyrektywy promują recykling i redukcję ilości odpadów.
- **Wyzwania i rozwiązania** - Równowaga między standaryzacją a zmieniającymi się modelami produkcji; należy rozwiązać poprzez podnoszenie świadomości i zachęty.

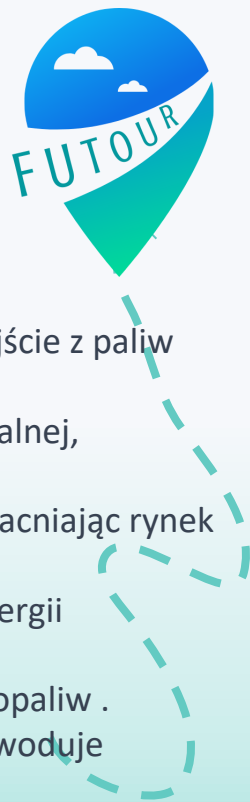

Wpływ społeczno-ekonomiczny

- Tworzenie miejsc pracy: ekologiczna zmiana w UE napędza zatrudnienie w sektorach odnawialnych źródeł energii.
- Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji: pomaga regionom o dużym zużyciu paliw kopalnych w przejściu na czystszy przemysł.
- Korzyści zdrowotne: inicjatywy EU zmniejszają problemy zdrowotne związane z zanieczyszczeniami.
- Zrównoważone społeczności: w modelach planowania urbanistycznego priorytetem jest zielone planowanie i transport.
- Innowacje: UE jest liderem w dziedzinie badań i rozwoju w zakresie zrównoważonych technologii.

Studium przypadku I: Skuteczna inicjatywa UE w zakresie zielonej polityki

Projekt RED (odnawialne źródła energii)

Uruchomiony w 2009 r. projekt RED był proaktywną reakcją UE na zmianę klimatu, mającą na celu przejście z paliw kopalnych na odnawialne źródła energii.

- **Cele wiążące:** każde państwo członkowskie UE otrzymało określone cele w zakresie energii odnawialnej, zapewniające zbiorowy postęp w tej dziedzinie.
- **Mechanizmy wsparcia:** wprowadzono taryfy gwarantowane i certyfikaty energii odnawialnej, wzmacniając rynek zielonej energii.
- **Wsparcie finansowe:** dzięki zachętom finansowym UE pobudziła znaczne inwestycje w sektorze energii odnawialnej.
- **Biopaliwa i certyfikacja:** rygorystyczne ramy zapewniły zrównoważone i wydajne wykorzystanie biopaliw .
- **Kluczowe wyniki:** Do 2020 r. odnawialne źródła energii będą stanowiły 19,7% energii w UE, co spowoduje ograniczenie emisji i utworzenie ekologicznych miejsc pracy.
- **Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego:** UE zmniejszyła zależność od zewnętrznych paliw kopalnych, promując bardziej stabilny krajobraz energetyczny.

Studium przypadku 2: Trudna kwestia dotycząca zielonej polityki UE

Redukcja rzeczy do jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych

Potencjalne problemy:

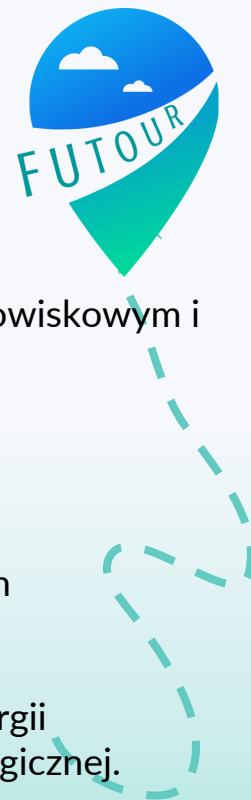
- **Zanieczyszczenie tworzywami sztucznymi:** oceany i lądy są coraz bardziej zaśmiecone, co wpływa na ekosystemy.
- **Zachowania konsumentów:** wygoda jednorazowych tworzyw sztucznych skutkuje głęboko zakorzenionymi nawykami.
- **Złożone łańcuchy dostaw:** branże, zwłaszcza spożywcza i sprzedaż detaliczna, w dużym stopniu zależą od jednorazowych tworzyw sztucznych.
- **Skutki gospodarcze:** odejście od jednorazowych tworzyw sztucznych stanowi obciążenie dla przedsiębiorstw ze względu na koszty rozwiązań alternatywnych.

Potencjalne rozwiązania:

- cele i zakazy dotyczące redukcji jednorazowych tworzyw sztucznych
- promocja gospodarki zamkniętego obiegu
- kampanie podnoszące świadomość społeczną
- współpraca i innowacje

Trwające prace obejmują ciągłą współpracę, badania i udoskonalanie polityki w celu osiągnięcia zrównoważonej gospodarki o obiegu zamkniętym, która minimalizuje użycie jednorazowych tworzyw sztucznych i chroni środowisko.

Podsumowanie

- Zielona polityka UE odgrywa kluczową rolę w stawianiu czoła globalnym wyzwaniom środowiskowym i promowaniu zrównoważonego rozwoju.
- Świadczy to o zaangażowaniu UE w działania w dziedzinie klimatu, wspieraniu współpracy międzynarodowej i wywieraniu wpływu na globalne zarządzanie środowiskiem.
- UE poczyniła znaczne postępy w promowaniu zrównoważonego rozwoju, zwalczaniu zmian klimatycznych i ochronie środowiska.
- UE przyczyniła się do redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia wykorzystania energii odnawialnej, poprawy efektywności wykorzystania zasobów i ochrony różnorodności biologicznej.
- Zielona polityka UE stworzyła także możliwości gospodarcze, wypromowała nowe miejsca pracy i poprawiła wyniki w zakresie zdrowia publicznego.

The background is a solid blue color with several white dashed lines that curve across the page, creating a decorative, abstract pattern.

ĆWICZENIA DLA UCZNIÓW

Ćwiczenie 1: Przygotowanie polityki dotyczącej wyzwań środowiskowych

Uczniowie podzieleni są na 2 grupy, którym przydzielone zostaje konkretne wyzwanie środowiskowe

- promowanie energii odnawialnej,
- poprawa jakości powietrza

Uczniowie badają i analizują aktualne inicjatywy w zakresie zielonej polityki UE i ich wpływ na przypisane im wyzwania. Na podstawie zebranych informacji powinni oni opracować propozycję polityki uwzględniającą przypisane wyzwanie środowiskowe. Wniosek powinien zawierać:

- problem
- jasne cele
- środki i strategie polityczne
- oczekiwane rezultaty i wpływ
- uwzględnienie czynników społecznych, ekonomicznych i środowiskowych

Każda grupa przygotowuje prezentację, w której podzieli się swoimi spostrzeżeniami z drugą grupą. Prezentacja powinna mieć charakter informacyjny, przekonujący i angażujący.

Ćwiczenie 2: Plan działania dla fikcyjnego miasta

Celem tego ćwiczenia dla uczniów jest przygotowanie planu działania dla fikcyjnego miasta, które boryka się z takimi problemami jak m.in.

1. zanieczyszczenie powietrza ,
2. zła gospodarka odpadami,
3. degeneracja terenów zielonych.

Wskazówka: zapoznaj się z politykami UE związanymi z energią odnawialną, gospodarką o obiegu zamkniętym, zrównoważonym transportem i ochroną różnorodności biologicznej .

Uczniowie powinni wziąć pod uwagę specyficzne potrzeby, zasoby i cechy charakterystyczne swojego miasta

Ćwiczenie 3 : Badanie niepowodzeń w zielonej polityce UE

Uczniowie zostają podzieleni na 2 grupy zajmujące się konkretnym obszarem zielonej polityki UE , w którym zidentyfikowano zaniedbania:

- A. Zrównoważone rolnictwo i systemy żywnościowe
- B. Ochrona różnorodności biologicznej i ochrona ekosystemów

Uczniowie powinni zebrać informacje na temat przypisanej im konkretnej dziedziny, zidentyfikować niepowodzenia lub zaniedbania, które zaobserwowano w kontekście Zielonej Polityki UE, zwracając uwagę na czynniki przyczyniające się do niepowodzeń, takie jak opór polityczny, bariery techniczne, ograniczenia ekonomiczne itp.

Kiedy grupy zakończą analizę, prezentują swoje wnioski reszcie klasy. Celem działania jest promowanie krytycznego myślenia wśród uczestników ćwiczenia

Ćwiczenie 4: Przykład udanego projektu dotyczącego zielonej polityki UE

W oparciu o gospodarkę o obiegu zamkniętym w ramach zielonej polityki UE uczniowie prezentują udane projekty lub inicjatywy dotyczące gospodarki o obiegu zamkniętym (np. inicjatywa na rzecz oceanów bez odpadów, oznakowanie ekologiczne UE, inicjatywa na rzecz miast o obiegu zamkniętym, inicjatywa na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym, inicjatywa na rzecz obiegu zamkniętego w branży tekstylnej itp.). Projekty te powinny prezentować innowacyjne podejścia i pozytywny wpływ na zrównoważony rozwój.

Bibliografia

- Behrens, A. i Liu, Z. (2020). Implikacje Europejskiego Zielonego Ładu dla sektora energetycznego.
- Boldrin, A., Maragnani, A. i Rigamonti, L.
- Ocena europejskiej strategii na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym: od retoryki do rzeczywistości. Zasoby, ochrona i recykling, 161, 104942
- Delbeke, J. i Vis, P. (2019). Europejski Zielony Ład: ambitny, ale wykonalny pakiet polityki mający na celu rozwiązanie problemu zmiany klimatu i nierówności. Polityka klimatyczna, 19(8), 969-974.
- Jepma, C. i van der Gaast, W. (2020). Europejski Zielony Ład: Wyzwania dla branż energochłonnych. Przemiany energetyczne, 2(1), 33-42.
- Europejska Fundacja Klimatyczna . Osiągnięcie celu UE w zakresie neutralności klimatycznej – Priorytety polityczne na rzecz udanej transformacji .
- Komisja Europejska . Europejski Zielony Ład. Pobrano z https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
- Komisja Europejska . Prawo klimatyczne UE . Pobrano z https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action/law_en
- Komisja Europejska. Strategia różnorodności biologicznej na rok 2030 – Przywrócenie natury do naszego życia. Pobrano z https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_en
- Komisja Europejska. Natura 2000 – największa w Europie sieć obszarów chronionych. Pobrano z <https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/>
- Komisja Europejska . Plan działania UE – Dla przyrody, ludzi i gospodarki. Pobrano z https://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/strategy/index_en.htm#eu-biodiversity-strategy-to-2030
- Komisja Europejska. Program LIFE - Fundusze na rzecz przyrody i różnorodności biologicznej. Pobrano z <https://ec.europa.eu/environment/life/>
- Komisja Europejska . Okólnik Plan działań gospodarczych. Pobrane z https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en
- Komisja Europejska . Bioróżnorodność Strategia na rok 2030. Źródło : https://ec.europa.eu/environment/strategy/biodiversity-strategy-2030_en
- Komisja Europejska . Od pola do stołu Strategia . Pobrano z https://ec.europa.eu/food/farm2fork_en
- Komisja Europejska . Zrównoważony oraz Strategia Inteligentnej Mobilności . Pobrano z https://ec.europa.eu/transport/themes/mobility-strategy_en
- Europejska Agencja Środowiska. Stan _ Raport Środowiskowy . Pobrano z <https://www.eea.europa.eu/soer>
- Europejskie Biuro ds. Środowiska. Gospodarka o obiegu zamkniętym w Europie: priorytety działania. Pobrano z <https://eeb.org/library/circular-economy-in-europe-priorities-for-action/>
- Eurostatu . Statystyki środowiskowe . Pobrano z <https://ec.europa.eu/eurostat/web/environment>
- Fundacja Ellen MacArthur . Okólnik Gospodarka w Europie : spostrzeżenia Fundacji Ellen MacArthur . Pobrano z <https://www.ellenmacarthurfoundation.org/publications>
- Europejskie Biuro ds. Środowiska (EEB). Przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska UE . Pobrano z <https://eeb.org/european-environmental-implementation-review-eir/>
- Europejskie odnawialne Rada Energetyczna

Bibliografia

- Hirth , L., Ueckerdt , F. i Edenhofer , O. (2020). Wpływ transformacji energetyki odnawialnej na zatrudnienie w Europie – dowody z podejścia makro-mikro. Journal of Cleaner Production, 270, 122194.
- Europejski Bank Inwestycyjny (EBI). Klimat i środowisko. Pobrano z <https://www.eib.org/en/topics/climate-environment>
- Parlament Europejski). Europejski Zielony Ład. Pobrano z [z](#)
- Parlament Europejski . Osiągnięcie celu neutralności klimatycznej – Stan negocjacji. Europejski Trybunał Obrachunkowy). Europejski Zielony Ład: wyzwania i możliwości. Pobrano z https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/RESEARCHPAPER20_08/RESEARCHPAPER20_08_EN.pdf
- Rada Europejska. Konkluzje w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu. Pobrano z <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/13/european-council-conclusions-on-the-european-green-deal/>
- Instytut Europejskiej Polityki Środowiskowej (IEEP).). Ocena Europejskiego Zielonego Ładu. Pobrano z <https://ieep.eu/publications/assessing-the-european-green-deal>
- Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC). Zmiany klimatyczne 2021: podstawy nauk fizycznych. Pobrano z <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/>
- Międzynarodowa Agencja Energetyczna (IEA). Polityka energetyczna krajów IEA: Unia Europejska. Pobrano z <https://www.iea.org/reports/energy-policies-of-iea-countries-european-union-2020-review>
- Nasz świat w danych. Wpływ żywności na środowisko . Pobrano z <https://ourworldindata.org/environmental-impacts-of-food>
- Vomiero , M. (2020). Dyrektywa Unii Europejskiej w sprawie tworzyw sztucznych jednorazowego użytku: ambitna i odpowiednia? Journal for European Environmental & Planning Law, 17(2), 165-175.
- Program Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (UNEP). Raport o luce w emisji. Pobrano z [z](#)
- UNEP. Zawarcie pokoju z naturą: naukowy plan rozwiązania sytuacji kryzysowych związanych z klimatem, różnorodnością biologiczną i zanieczyszczeniem. <https://www.unep.org/resources/making-peace-nature>
- Światowy Fundusz na rzecz Przyrody (WWF). Raport Żywej Planety. Pobrano z https://wwf.panda.org/knowledge_hub/all_publications/living_planet_report_2020/
- Centrum Prawa i Polityki Środowiskowej Yale . Wskaźnik efektywności środowiskowej . Pobrano z <https://epi.yale.edu/>

DZIĘKUJEMY!

Czy masz jakieś pytania?

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

